

CON 368

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

पोलीस सेवेतील अधिकारी (उच्च श्रेणी) यांच्याकरिता विभागीय परीक्षा

मुंबई. गुरुवार, दिनांक ४ जुलै २०१३

[वेळ : सकाळी ९-३० ते दुपारी १२-३०]

(एकूण गुण—१५०)

पेपर क्रमांक १

इंडियन पिनल कोड, वगैरे.

(पुरस्तकांशिवाय)

सूचना.—(१) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

(२) प्रत्येक प्रश्नाचे गुण समासामध्ये दर्शविले आहेत.

	गुण
१. देशाविरोधित अपराधाबाबतच्या तरतुदींचे विवेचन करा.	२०
२. फरक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन) :—	२०
(अ) दुखापत व जबर दुखापत	
(ब) चोरी व जबरीचोरी	
(क) सदोष मनुष्यवध व खून.	
३. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही पाच) .—	२५
(अ) खोटा पुरावा रचणे	
(ब) मुलीची वेश्यागृहातून सुटका करणे	
(क) पोलिसांची प्रतिबंधात्मक कारवाई	
(ड) लोकसेवकाविरुद्ध खटला	
(इ) दखलपात्र अपराध आणि विनदखली अपराध	
(फ) बालकाच्या किंवा भ्रमिष्ट व्यक्तीच्या आत्महत्येला अपप्रेरणा देणे	
(ग) फौजदारीपात्र कट	
४. पत्नी, अपत्ये आणि आई-व्याप यांच्या निर्वाहाकरिता आदेशासंबंधातील तरतुदी सांगा.	२५
५. मालमत्तेच्या विल्हेवाटीसंबंधातील तरतुदी विशद करा.	२०

किंवा

संक्षिप्त संपरीक्षा करण्याच्या अधिकारासंबंधी तरतुदी विशद करा.

६. वेश्याव्यवसाय करणाऱ्या किंवा असा व्यवसाय करण्यास भाग पाडल्या गेलेल्या स्त्री किंवा मुलीने करावयाच्या अर्जासंबंधातील तरतुदी सांगा आणि राज्याने स्थापन करावयाच्या सुरक्षालय व सुधारसंस्था संदर्भातील तरतुदी सांगा.	२०
७. मुंबई दारुबंदी अधिनियम, १९४९ खाली मनाई करण्यात आलेल्या गोष्टींचे विवेचन करा.	२०

किंवा

मुंबई दारुबंदी अधिनियम, १९४९ मधील उत्पादन शुल्कासंदर्भातील तरतुदींचे विवेचन करा.

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

**DEPARTMENTAL EXAMINATION OF POLICE OFFICERS
(HIGHER STANDARD) OF THE POLICE SERVICE**

MUMBAI, THURSDAY, 4TH JULY 2013

[TIME—9-30 A.M. TO 12-30 P.M.]

(FULL MARKS—150)

**PAPER I
THE INDIAN PENAL CODE, ETC.**

(Without Books)

N.B.—(1) All questions are *compulsory*.

(2) Marks for each question are indicated in the margin.

	Marks
1. Discuss the provisions about offences against the state.	20
2. State distinction between any <i>two</i> of the following :—	20
(a) Hurt and Grievous Hurt	
(b) Theft and Robbery	
(c) Culpable Homicide and Murder.	25
3. Write short notes on (any <i>five</i>) :—	
(a) Fabricating false evidence	
(b) Rescue of girl from brothel house	
(c) Preventive actions of police	
(d) Prosecution of public servant	
(e) Cognizable and non-cognizable offence	
(f) Abetment of suicide of child or insane person	
(g) Criminal conspiracy.	
4. State the provisions relating to order for maintenance of wives, children and parents.	25
5. Discuss the provisions regarding disposal of the property.	20
OR	
Discuss the provisions about summary trial.	
6. What are the provisions regarding application by woman or girl who is carrying on or is being made to carry on prostitution and discuss provisions regarding establishment of protective homes and corrective institutions by the state.	20
7. Discuss provisions about various acts prohibited under the Bombay Prohibition Act, 1949.	20

C0N 369

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

पोलीस सेवेतील अधिकारी (उच्च श्रेणी) यांच्याकरिता विभागीय परीक्षा

मुंबई, गुरुवार, दिनांक ४ जुलै २०१३

[वेळ : दुपारी २-०० ते सायंकाळी ५-००]

(एकूण गुण—१५०)

पेपर क्रमांक २

दी इंडियन एन्डिडन्स ॲक्ट वगैरे

(हस्तलिखित नोटबुकसह)

सूचना.—(१) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(२) प्रत्येक प्रश्नाचे गुण उजवीकडील समासात दर्शविले आहेत.

(३) संदर्भासाठी आवश्यक तेथे उचित कलम नमूद करावेत.

	गुण
१. (अ) “पुरावा” याची व्याख्या देऊन थोडक्यात स्पष्ट करा.	५
(ब) “फॅक्ट”, “फॅक्ट इन इश्यू” व “रिलेव्हन्ट फॅक्ट” म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.	१५
(क) “दस्तऐवज” म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.	५
२. (अ) ग्राह्यता (Admission) ची व्याख्या लिहा व ॲडमिशन बदलच्या संबंधीत तरतुदी लिहा.	१५
(ब) “साक्षीदार” म्हणून ज्याला बोलविणे शक्य नाही अशा व्यक्तीचा जबाब याबद्दल स्पष्ट करा.	१०
३. (अ) भारतीय पुरावा कायद्यातील कलम २७ ची व्याप्ती स्पष्ट करा.	१०
(ब) स्पष्ट करा — पोलीस अधिकाऱ्याला दिलेला कबुलीजबाब व फौजदारी प्रकरणात अनुचित असलेला कबुलीजबाब.	१०
(क) “बर्डन ऑफ प्रूफ” म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.	५
४. (अ) स्फोटक शस्त्रास्त्रे व दारुगोळा धारण करणे व बाळगणे (Acquisition and Possession) याकरिता घ्याव्या लागणाऱ्या परवान्याबाबतच्या तरतुदी स्पष्ट करा.	१०
(ब) डिस्टर्ब्ड भागात (Disturbed Area) अधिसूचित केलेली शस्त्रे बाळगण्यास बंदी करण्याबाबतच्या तरतुदी स्पष्ट करा.	५
५. (अ) ॲक्युज्ड (Accused) व कनव्हीक्टेड (Convicted) व्यक्ति विदेशी राज्याकडून “शरणागत करणे” व “परत करणे” याबाबतच्या तरतुदी लिहा.	६
(ब) सराईत गुन्हेगारांच्या हालचाली (Movements) व रजिस्ट्रेशन याबाबत स्पष्ट करा.	४
६. (अ) जहर (पॉयझन) विक्रीकरिता ताब्यात ठेवणे व विकणे याकरिताचे विनियमन (Regulation) तरतुदी लिहा.	५
(ब) सर्वसाधारण जुगारगृह बाळगणे व अशा जुगारगृहात जुगार खेळणे याबाबतच्या बंदी करण्याच्या तरतुदी काय आहेत ?	५
७. (अ) ‘प्राणी’ ‘प्राण्याच्या वस्तू (Animal Article)’ व ‘शिकार (Hunting)’ म्हणजे काय ? कुठे आणि कोणत्या परिस्थितीत वन्य प्राण्यांची (Wild Animals) शिकार करण्याला परवानगी आहे ?	१०
(ब) मुंबई सराईत गुन्हेगारांचा कायदा, १९५८ नुसार वेगवेगळ्या गुन्हेगारांना देण्यात येणाऱ्या वागणुकीचे प्रकार कसे असतात ?	१०
८. (अ) विशेष रेल्वे प्रोजेक्टकरिता भूमी (Land) संपादन करण्याबाबत टिपणी लिहा.	५
(ब) शासनाने ठेवावयाचे रस्ता वाहतूक नियंत्रण याबाबत टिपणी लिहा.	५

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR POLICE OFFICERS (HIGHER STANDARD) OF THE POLICE SERVICE

MUMBAI, THURSDAY, 4TH JULY 2013

[TIME—2-00 P.M. TO 5-00 P.M.]

(FULL MARKS—150)

PAPER II

THE INDIAN EVIDENCE ACT, ETC.

(With M.S. Note-Books)

N.B.—(1) All questions are *compulsory*.

(2) The marks for each questions are indicated in the margin.

(3) Quote relevant sections wherever necessary for reference.

	Marks
1. (a) Define and explain in brief 'Evidence'.	5
(b) Explain 'Fact' 'Fact in issue' and 'relevant facts'.	15
(c) Explain 'Document'.	5
2. (a) Define 'admission' and give the relevant provisions for 'admission'.	15
(b) Statement by persons who cannot be called as witnesses — Explain.	10
3. (a) Explain the scope of section 27 of the Indian Evidence Act.	10
(b) Confession to Police Officer and confession irrelevant in criminal proceedings — Explain.	10
(c) Explain in brief 'Burden of proof'.	5
4. (a) Explain the provisions for licence for acquisition and possession of firearms and ammunition.	10
(b) Write note on prohibition as to the possession of notified arms in disturbed area.	5
5. (a) Provisions for 'surrender' or 'return' of accused or convicted person from Foreign State.	6
(b) Registration and restriction on movements of habitual offenders — Explain.	4
6. (a) Regulation of possession for sale and sale of any poison—Give provisions.	5
(b) What are the prohibitions for keeping common gaming houses and gaming in such gaming houses?	5
7. (a) What is 'animal', 'animal article' and 'hunting'? When and under what circumstances hunting of wild animals is permitted?	10
(b) How the different classes of offenders are treated under the Probation of Offenders Act, 1958.	10
8. (a) Write note on land acquisition for a special project of Railway.	5
(b) Write a note on control of road transport by State Government.	5
9. (a) Duties of Police Detail	5

CON 370

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

पोलीस सेवेतील अधिकारी (उच्च श्रेणी) विभागीय परीक्षा यांच्याकरिता

मुंबई, शुक्रवार, दिनांक ५ जुलै २०१३

[वेळ : सकाळी ९-३० ते दुपारी १२-३०]

(एकूण गुण—१५०)

पेपर क्रमांक ३

बॉम्बे पोलीस मॅन्युअल वगैरे

(पुस्तकांसह)

सूचना.—(१) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(२) पुस्तकातून जसेच्या तसे उत्तारे लिहिणे अपेक्षित नाही.

(३) उत्तराच्या पृष्ठार्थ नियमातील तरतुदी नमूद करा.

	गुण
१. निकामी (कंडम) केलेले कपडे व सरंजामाची विल्हेवाट लावण्याची पद्धत काय आहे ?	१५
२. बॉम्बे पोलीस मॅन्युअलमध्ये दारुगोळा साठविण्यासाठी काय सूचना दिल्या आहेत ?	१५
३. पोलीस खात्याच्या ताब्यातील जमिनीची व्यवस्था लावण्याची पद्धत काय आहे ?	१५
४. पोलीस ठाणे आणि मुख्यालय कार्यालयात ठेवावयाची लेखा पुस्तके याबाबत थोडक्यात लिहा.	१५
५. गुप्त सेवा रकमांबाबत (Secret Service Money) लेखा पद्धती काय आहे ?	१५
६. बॉम्बे पोलीस मॅन्युअलमध्ये शासनाशी पत्रव्यवहार करताना पाळावयाच्या कोणत्या सूचना दिल्या आहेत ?	१५
७. पोलीस बिनतारी ग्रीडचा वापर करण्याबाबतच्या सूचना विशद करा.	१५
८. व्याख्या लिहा :—	१५
(अ) संक्षिप्त देयक	
(ब) तपशीलवार देयक	
(क) संवितरण अधिकारी	
(ड) पुनर्विनियोजन	
(इ) निलंबन लेखाशीर्ष.	
९. अराजपत्रित पोलीस अधिकाऱ्यांना शासकीय दौऱ्यावर जाण्याकरिता देण्यात येणारी अग्रिमाची रक्कम व त्याचे समायोजन करण्याची कार्यपद्धती विशद करा.	१५
१०. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :—	१५
(अ) शासकीय कर्मचाऱ्याचे कुटुंब	
(ब) सरासरी वेतन	

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

**DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR POLICE OFFICERS
(HIGHER STANDARD) OF THE POLICE SERVICE**

MUMBAI, FRIDAY, 5TH JULY 2013

[TIME 9-30 A.M. TO 12-30 P.M.]

(FULL MARKS—150)

PAPER III

BOMBAY POLICE MANUAL, ETC.

(With Books)

N.B.—(1) All questions are *compulsory*.

(2) Ditto copying from the book is not expected.

(3) Rules should be quoted in support of the answers, but not be quoted verbatim.

	Marks
1. What is the procedure for disposal of condemned clothing and accoutrements ?	15
2. What are the instructions in the Bombay Police Manual for the storage of ammunition ?	15
3. What is the procedure for disposal of lands in the possession of the Police Department ?	15
4. Write about the account books to be maintained in the Police Station and Head Quarters Offices ?	15
5. What is the account procedure relating to secret service money ?	15
6. What are the instructions in the Bombay Police Manual to be observed in communications addressed to the Government ?	15
7. What are the instructions for use of Police Wireless Grid ?	15
8. Write Definitions :—	15
(a) Abstract Bill	
(b) Detailed Bill	
(c) Disbursing Officer	
(d) Reappropriation	
(e) Suspense Head of Account.	
9. What is the procedure to be observed in the payment and adjustment of advances for travelling expenses to non-gazetted Police Officers ?	15
10. Write short notes (any <i>three</i>):—	15
(a) Family of a Government Servant	
(b) Average Pay	